Број 5. У Новом Саду, у петак 9. (22.) јануара 1909. Година XLIV.

»Застава« излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 п. за четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. за стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА у РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво »Заставе« је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација »Заставе« налазе се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 20.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији »Заставе«.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Оптужба због велеиздаје.

III.

Казнени закон, који важи за Хрватску и Славонију, није ни мало напредан. Он скроз заудара на средњи век, а нарочито они параграфи, што се тичу политичких кривица. Па ипак и тај назадни закон (§. 58. и допуна зак. чл. XIV. од 1870.) изрично тражи **смер** („тамо смерајући деловање“) и траже да тај смер иде за насилном „силовитом променом“.

Према овоме: Кад државни тужилац тужи некога, да је ралио на томе, да се оцепи Хрватска и Славонија из оквира Аустро-Угарске монархије, он мора доказати, да је тај имао намеру да то учини, да је то хтео, само то и ништа друго. И ван тога, да то није хтео да учини мирним, уставним путем, него насиљем, буном

Кад са овога гледишта посмотримо ствар, онда оптужба загребачког државног надодветника изгледа скроз неоправдана.

Оптужница на десет места доказује, да је овај или онај певао песму краља Петра Па то може бити и истина. Сасвим је природно, да песме из Србије прелазе код нас, као што и наше песме прелазе у Београд Прелазе севдалинке, па и политичке песме. Могу да никну у извесним временима у Србији и другди чак такве песме, којима би се овде код нас могло замерити са гледишта казненог закона. Такве се песме онда забрањују.

Но код нас песма краља Петра није забрањена. Но и иначе, и да је забрањена, па да ју је неко певао, не би се то никад могло ни смело узети као велеиздаја. Весели, раздрагани људи певају разне песме, али то није доказ, да су имали озбиљну намеру да насилним путем оцепе од монархије извесне делове њене. Треба доказати, да је неко зато ове певао, да то изазове.

Исто је то са српском заставом и са српским грбом Државни тужилац хоће и истицање српске заставе да подведе под велеиздају А српска застава се истицала у хиљадама прилика јавно. У сватовима, при изборима, при свечаностима, па и увек на саборској дворани српског народног црквеног сабора, на патријарховом двору при свечаностима. И то не од неколико година, него вековима. Нема до душе закона, који то дозвољава, али је то вековни обичај, кога ни један закон не забрањује Царски и краљевски повереници седели су у нашем сабору под тим српским заставама и нису видели у том знаке велеиздаје, и управо је ужас, да данас долази државни одветник и у истицању српске заставе види доказе велеиздаје.

Исто је то и са српским грбом. То је управо грб карловачке митрополије. Под тим грбом, кога су сви наши митрополити употребљавали, под којим су седели, који је намештен у нашој саборници увек у прочељу, под којим су стајали царски и краљевски комесари, не може бити доказ за велеиздају, нити се сме употребити против нашег народа. Тај грб митрополије карловачке стоји и на појединим нашим црквама.

То је све од векова тако и нема смисла, да то употребљује државни тужилац у парници о велеиздаји, о којој вели да је никла пре неколико година.

Грб краљевине Србије разликује се у нечем од грба карловачке митрополије, но то државни тужилац не зна. На црквама је грб карловачке митрополије. И ако су негди девојке на кошуљама својим везле грб краљевине Србије, ил неки имали дувањаре са тим грбом, то је још врло далеко од тога, да су они тиме радили на неком насилном оцеплењу.

Државни надодветник налази и у ћирилици знак велеиздаје. А ћирилица знамо кад је постала. Она је узакоњена у Хрватској и Славонији. А привредне и културне установе наше: земљорадничке задруге, соколи, певачка друштва одобрена су влашћу. Државни тужилац не вели: Ово и ово српско друштво или задруга учинила је то и то. Не, него он већ у томе види кривицу, што неко подиже таква друштва, или је члан њихов. Ово је већ недозвољено.

Државни тужилац обедио је чак јавно и отворено српску цркву, српске вероисповедне школе. Он не зна карактер наше цркве, не зна да је наша црква народна, автокефална. И он види грех у томе, што људи зову своју цркву српском, православном црквом. Исто је и у ствари школа наших. Значајно је, да се државни тужилац позива на сведоке, Хрвате, који су готови да докажу, да се пре неколико година није ни знало за Србе, нит за српску цркву, нит за назив православан, нит за српске заставе, него се све то увидело од доба — велеиздајничке пропаганде. А дотле је било само — грчко-источњака. На тај начин и тим својим сведоцима могао би држ вни тужилац да докаже свету и то, да има вештица и вампира, а да не постоји ни електрицитет ни телефон, ни Велика Британија, ни Белгија, ни све оно што његови промуђурни сведоци нису слушали. Заиста леп начин доказивања. Кад све оно не би постојало о чему сведоци Акуртија не знају, и знају, онда би лепо изгледао свет.

Колико је пристрастан и колико је нерасположен према Србима загребачки надодветник, види се из тога, што он, кад год је говор о Хрватској и Славонији назив: „Србин“ или „Срба“ увек мење у козије ноге. То значи: он у Хрватској и Славонији не познаје Србе.

Против таквог државног надодветника требало би се жалити, против такве оптужнице која напада људе и због оног што је законима дозвољено, требало би се такође жалити Отворено се може рећи: Са законског гледишта је овака оптужница црна брука по правосуђе Хрватске и Славоније

Али је овде невоља. Педесет и три окривљеника седе већ месецима у истражном затвору. Свака жалба њихова против оптужнице отећи ће ствар, па и затвор њихов месецима у недоглед.

У овом ванредном стању требао би у своме делокругу да поступи одељни предстојник правосуђа Узмимо, државни надодветник поболе се. Добије врућицу и у наступу те врућице напише акт — који

ПОДЛИСТАК.

ЗЕМЉОТРЕС.

Једни чили и весели ћеретају, други озбиљни и баве се сведневном радњом својом; једни беспослени ходају, други траже што немају. Тако се промеће светина по улицама поморских градова — Месине и Ређо ди Калабрије.

Нико не помишља на силу природних стихија, нико не слути о могућности оне опасности која ће у часу наступети и која ће до основа уништити ове градове и околину им. Земљиште је ове околине вулканске природе и због учестаних потреса ондашњи живаљ мање потресе, није узимао ни у обзир, јер ово сматраше за нешто обично, природно, што мора бити. Нису помишљали на ону несрећу и ужас, која ће једном затражити силних жртава, жртава до двестохиљада људских живота.

И дође тај ужасни час. Наједанпут се зачу потмула тутњава, која долазаше из дубљине, узавреле утробе земљине и земља се силно затресе. На ову појаву узбуни се народ и њиме овлада страх. Престаде песма и ћеретање, прекинуше беспослени безбрижни проход свој, заборавише на потребе своје и они који су тражили, да их подмире. Свугде настаде страх и забуна. Сав живаљ ових градова и околине им помишљаш само на једно — помишљаше на могућност и начин да се избаве пропасти и смрти.

Потмула тутњава све страшније јечи, а полина вароши и околине све се јаче таласа, угиба и подиже, и у једном тилом часу поче се земља у накрст трести. Дворови се задрмаше Још један јачи потрес и поче се дрвље кршити, изваљивати, горостасна здања рушити и падати. Сад већ нико није ни помишљо на могућност спасавања, јер од страха и ужаса, од треска, тутњаве и праске што наступи — које од потреса земљина, које од падања грдних здања — народ је изгубио присутност духа, изгубио свест, главу. Њиме је овладао самртни страх. Јаук, врисак и вапај несретних жртава беше ужасан. Њихова запомагања беху као глас вапијућег у пустињи, јер не беше те силе, која би им у томе часу могла помоћи пружити. Под рушевинама хиљаду и хиљаду несретних жртава лелечу Здања су падала једно на друго, а сироте жртве искршених и изгњечених костију леже под притиском грдног терета и једина смрт, брза смрт, могла их је спасти од ужаса, патње и болова.

Историја није записала страшнији земљотрес од овога. Овај земљотрес је до основа порушио поморске градове Месину, Ређо ди Калабрију и околину. Високе зграде и куле разорене су до темеља. Од тих велељепних и веселих градова, од убаве околине — данас је тужно гробље.

Земља се угибала и љуљала, а јаки потреси разорише градове и околину. Па поред тога ужаса и море се узбуркало и преплавило вароши и околину, а жртве, које нису биле притиснуте зидинама, дрвљем и камењем, носили су таласи собом у море. У таком страшном часу појави се на више места и пожар. Изгледало је, као да је природа хтела посведочити науку цркве — и показати како ће бити у часу страшног суда, како ће бити, кад дође смак света.

Месина лежи на вулканском острву Сицилије, а Ређо ди Калабрија на полуострву Апенинском скоро једно према другом. Између њих је мореуз на чијем су улазу по неким старим списима Сцила и Харибда грозили морепловцима. Тамо где се све до последњег времена чула песма „танка гласовита“, песма хитрих и плахих Талијанаца — данас се чује лелек и кукање. Све се у црно завило, а место песме чује се тешки уздах за уништеним градовима, за угашеним, до двесто хиљада људских живота.

Месина, Ређо ди Калабрија и околина пружала је чаробну слику природне лепоте и богатства. У богатству своме давала је изобилно сваког земаљског блага.

се ни са које стране не може и не сме узети озбиљно. Ту би морао његов претпостављени да се умеша, да одбаци ту ствар и повери је другоме. А суд би морао решити да се окривљени на основу тога пусте на слободну ногу, јер они нису томе криви. То или нешто слично морало би се урадити у корист правосуђа, јер се свака велика брука мора спречити. Ако баш и нема писани закон и нема одредбе за тај случај, ипак се у таквој прилици мора учинити оно, што је паметно, што најбоље одговара цели, тек се неприродности и не законитости не могу оставити.

О другоме сутра.

Нови Сад, 9 јануара

Ванредна седница саборског одбора. Ванредна седница саборског одбора биће у први понедељак 12. (25.) о. месеца. У Карловцима се поговара, да је ова ванредна седница сазвана, да саборски одбор заузме положај према оптужници загребачког државног надодветника, који је у познатој оптужници због велеиздаје лакомислено обедио и српску православну цркву и школу и довео их у свезу са велеиздајом. Но ако и није због тог сазвана ова ванредна седница, по нашем мишљењу би саборски одбор ипак требао и морао у овој ствари да заузме положај.

Нови Сад, 9. јануара.

Интерпелација дра Полита. Др. Полит интерпелисао је у угарском сабору министра-председника Векерла о велеиздајничким парницама, које су подигнуте против Срба у Хрватској и Славонији. Чудновато да је др. Полит пошао трагом дра. Душана Поповића и хрватско-српске коалиције. Они увек истичу автономију Хрватске и Славоније. Туже се што се угарска влада меша у ствари Хрватске и Славоније. А кад дође до какве неправде у Хрватској и Славонији, онда трче министру председнику Векерлу и моле га, да се умеша и помогне. Тако је др. Душан Поповић обијао прагове министра председника Векерла и молио га, да се умеша у ту ствар, тако сад др. Полит интерпелише у сабору и износи, да „деловање хрватског бана потпада под контролу угарске владе“ (Па зар и судске ствари?). Не иде то тако. Така борба хрватско-српске коалиције смешна је. Угарски министар-председник нема права да се меша у судску автономију Хрватске и Славоније. И најбоља ствар, кад се наопако почне не вреди. Само шкоди. Кров који дан долази пред угарски сабор та оптужница. Државни одветник тражи, да му се издаду у тој ствари некоји послани-

---

А данас?

Данас стоје у рушевинама и пружају страшну слику, која човеку и Неренова срца — улева сажаљења, саучешћа и милосрђа. Сажаљења према погинулим жртвама, саучешће према онима, који осташе живи богаљеви, а изгубише све своје миле и драге; милосрђа према онима који слепим случајем осташе живи, али без игде ичега, да се потуцају од немила до не драга

Богаштина и величина обе вароши и околине, данас изгледају као сломљени и скршени дивови, који као богаљи са сломљеним рукама, искршеним ногама, изгњеченим грудима и усахнулим очима, сатрвени — изгледају, исчекују помоћи од људи и од света.

У васколиком образованом свету ова несрећа побудила је саучешће и све се такмаче који ће пре у помоћ притећи. Сам талијански краљ и Српкиња талијанска краљица Јелена похиташе у помоћ бедним страдалницима Српкиња Јелена од Његуша талијанска славна краљица дању и ноћу негује и превија ране бедним страдалницима, а кад тај посао сврши, тада вредне ручице славне Српкиње на шивећој машини зготовљавају рубље рањеницима. И братска нам Србија, поред свога тешког положаја, похитала је са обилном помоћи. Са свију страна помоћ стиже, небил се и тиме ублажила она грдна несрећа, којој равне до данас не беше. Све веће државе

ци. Не угарски министар-председник, него угарски, односно заједнички сабор има права, да том приликом узме у претрес ту ствар и када види, да је неправедан тај захтев и када види, да је реч о неправедној политичкој парници, онда сабор не треба да изда те посланике. Ту је место и ту је поље, да се говори о тој ствари, да се критикује, а не тражити од угарског министра-председника, да се умеша онамо, где му није места.

Политички преглед.

Политички положај у Угарској. Због садашњих спорова са Аустријом, нарочито због питања угарске банке, угарска влада има велике главобоље. Ради тога већ од неколико дана се подржавају гласови о кризи угарске владе. Мађарски листови одлучно побијају те гласове и кажу, да о кризи не може бити ни речи Међу члановима угарске владе у свима питањима влада потпун споразум, а ни између мађарских страна а у коалицији нису разлике такове, а да се не би могле свладати. Расчистиће се и питање о угарској самосталној банци. Што су пак у последње време учестале аудијенције мађарских државника код владара, то је отуда што владар жели, да је потпуно обавештен о мнењу свију странака, па и фракција у свима питањима. Тако ће сутра ићи у Беч министар Апоњи, а после њега ће ускоро бити примљен у аудијенцију и председник посланичке куће Јулије Јуст. „Пештански Лојд“ држи, да је Јуст сам желео да изађе пред краља, да му разложи зашто је он како тврде, променуо у последње време своја гледишта и образложи своје непопустљиво држање у питању самосталне угарске банке Јуст да кле не иде пред краља као председник угарског сабора, него као виђен политичар који се истакао нарочито у последње време својим држањем у питању банке — Док мађарски листови, као што смо напред навели, поричу, да је наступила криза у крилу угарске владе, дотле бечки листови непрестано тврде, да је има. „Нова Слободна Преса“ пише, како су прилике врло затегнуте и како ће се већ приликом аудијенције министра Апоњија покренути питање, да ли да независњачка странка сама предузме владу Криза мађарске коалиције је, каже, већ на прагу. Исти лист расправља и о картелној банци и каже, да је већ така мисао недоношче и да у Аустрији нико неће пристати на стварање картелне банке, па ни на ичију заповест. О томе су се угарски политичари могли уверити већ и у прошлим временима. —

„Фремденблат“ такође пише а кризи угарске владе. Па каже: до-год се не отклоне тешкоће, које ствара питање банке, варница може сваким даном да се распламти и призове кризу Мађарски политичари се сада свим силама труде да тај тренутак одгурну што даље. Министар Векерле са својим министарским друговима сада настојава, да створи такав пут и начин, како би се с једне стране имало у виду данашње економске прилике Угарске, а с друге стране како би се задовољиле тежње независњачке странке. Ну при томе не сме се ни рачунати на то, да ће онај „непопустљиви блок“ коме припадају Хоно, Тодор Бићањи и Јуст, ишта попустити од свога становишта

Заплет у Аустрији. Јуче се састао аустријски државни сабор. Од силних интерпелација и поднесака није се могло ни прећи на дневни ред. Говори појединих посланика јасно су, поред свега другог, доказали, да је и у аустријском државном сабору свом снагом избила опет народносна борба између Чеха и Немаца. И како изгледа ова се неће моћи тако лако стишати У Прагу немачки ђаци поново изазивају и долази опет до изгреда. Поговара се, да ће у Прагу опет бити проглашено опсадно стање. — Из Беча јављају, да се поново спрема велики генерални штрајк чешких ђака. Овога пута извешће се у далеко већој мери но пре и многе десетине хиљада чешких ђака, престаће да походе школе, ако власт чешком језику у чешким школама не да право, које му припада. И међу словеначким ђацима на великим школама влада велико врење. У аустријском сабору пала је оштра интерпелација, што је бечка полиција онако сурово поступила према две стотине словеначких ђака, који су дошли пред аустријски државни сабор, да тамо демонстрирају у корист словеначког универзитета у Љубљани. — Међу аустријским Талијанима влада такође велико огорчење. Познат је крвав сукоб талијанских ђака са немачким ђацима на бечкој универзи, а познате су и огорчене демонстрације Талијана у Трсту Реци и другим местима. Све ће то да тражи сад одушке у аустријском државном сабору. И сама „Нова сл. Преса“ вели, да је наступио каос, дар мар, коме се још не види крај и како ће се свршити. У Аустрији је и до сада битисала народносна борба но овакове заоштрености и опште огорчености тешко да је било међу народима Аустрије. По себи се разуме да се сред оваких прилика не да говорити о скором доласку уставне владе у Аустрији — Владар је примио у аудијенцију цело председништво аустријског сабора. Најновија вест пак јавља, да су због немира одбацили предлог владе, да се код поште у Чешкој у питању језика поврати старо стање. То значи да ће се борба између Чеха и Немаца развити још већом жестином.

послаше у помоћ нагалијама људи, који срца душе имају према људству. На спасавању и сахрањивању несретних жртава и разнашању, уређивању срушених здања раде, Руси, Енглези, Немци и остали.

Па још једну реч да кажем о раду руског народа. Ту нек говоре стране новине

„Руси. — Обучени су у белом платненом руху, јаки као џинови, гипки као мачке, скачу и прелазе преко грдних и високих рушевина, где могу сваким часом сурвати се и пропасти, али ти људи тако сигурно и храбро делају, као да свој живот презиру. Као да не знају за смрт. Руси су први стигли на лице места. Руси су више људи спасли, него сви остали. По рушевинама, пето и шестоспратних кућа иду по десетњих у четама и дању и ноћу са самопрегоревањем раде, вршећи човечанску дужност.

„О дивна народа, о добра света — рекла је једна старица — Греши и богу и људима, сваки онај, који ружно каже за Русе. Незнам од куд им та снага!? Зацело из велике љубави према човечанству добијају ту снагу и јунаштво. Талијани их никад не смеју заборавити“.

Поред свега тога хоћел' се моћи и смети поново подићи и хоћел икад још засијати ови градови у првобитном сјају своме, то ће будућност показати.

П. Ђ. Ћосић.

Државни прорачун Црне Горе. Последњи број службеног црногорског листа „Глас Црногорца“ доноси у целости потврду државнога прорачуна кнежевине Црне Горе за годину 1909, кога је прихватила црногорска народна скупштина. Према томе прорачуну изнашају приходи Црне Горе 2,906 959 круна а исто толико и расходи. Приход састављају: 1. порези (2,235.213 К) 2. државна привреда 447 352 К, а под државном привредом разумевају се поште и брзојави, државна штампарија, приморске луке, затим приходи од државних и манастирских добара и 3. разни приходи (242.394 круна). Расход састављају: 1. врховна државна управа 712.960 К 21 пот. и то владалачки дом 207 586 К., народна скупштина 31 000 К, државни дугови 240 000 К, мировине (пензије) 180.374 К 21 пот, претседништво министарског савета 1.300 К, државни савет 28.200 К, главна државна контрола 27.500 К и књажева канцеларија 7000 К; 2. министарство унутрашњих послова 673.181 К 94 пот. 3. министарство спољашњих послова 141.663 К 95 пот. 4. министарство правде 232.370 К 5. министарство финансија и грађевина 597.263 К 6. министарство војно 160.000 К

7. министарство просвете и црк вених послова 345.154 К 90 пот. и 8. прорачунски резервни кредит 54.365 круна.

Анексија Босне и Херцеговине и независна Бугарска.

Расположење у Србији.

Бечка „Нова сл. Преса“ има извештај од свог београдског дописника, како сви најновији знаци сведоче, да воља за ратом опет јако превлађује по целој Србији. Томе много доприносе листови Србије, који непрестано истичу готовост српског народа да погине за праведну ствар. Уједно указују на спремност српске војске, и веле, како у Аустроугарској влада анархија (безвлашће) и како је Европа пријатељски наклоњена Србији. — „Нова сл. Преса“ истиче даље, како је одржан мад код министра спољних послова била конференција свију вођа политичких странака. На тој конференцији углављен је коначно садржај ноте, коју ће Србија послати великим силама. Подробнији садржај те ноте, није познат, но зна се толико, да она садржи оно најмање што Србија тражи и од чега попустити неће. Вође свију странака сложиле су се у томе да треба објавити рат, ако ти захтеви Србије не буду испуњени „Нова сл. Преса“ још истиче, како нарочито у шабачком срезу влада велика ратоборност и народ непрестано тражи оружје. — Многи новчани заводи у Србији, дали су велике своте одбору за народну одбрану а други су понудили војном министарству, да му даду потребан новац за набавку машинских пушака и ручних бомби „Нова сл. Преса“ завршује, да ако се можда и вештачки подпирује ратоборност у Србији, ипак се не сме потцењивати и бодро ваља пазити на догађаје у Србији.

Турска, Србија и Црна Гора.

Бечки листови истичу, како је невероватно, да је турски министар спољних послова могао рећи црногорском заступнику у Цариграду, да је Турска поставила услов Аустроугарској, да задовољи и захтеве Србије и Црне Горе Бечки листови истичу, како Турска ради на томе, да буде у пријатељству са Србијом и Црном Гором, а и са Србима што живе у Турској, јер у њима види равнотежу против Бугара у Бугарској и оних у Македонији. — Тефик паша је на основу тога могао црногорском заступнику нагласити пријатељство Турске према Србији и Црној Гори, можда му поново обећати, да ће се европска конференција позабавити захтевима Србије и Црне Горе, али се не може лако веровати, да ће турски министар у званичном говору са црногорским заступником дати овоме обећања у стварима које се тичу Аустроугарске. Други листови примећују, да није стигло никако званично или полузванично побијање, да Тефик паша није обећао оно црногорском заступнику. По самом неодлучном побијању и извијању „Нове Сл. Преса“ и још некојих листова, даје се изводити, да је Тефик паша морао више рећи црногорском заступнику, но што то речени листови нагађају.

Бојкот у Турској

Бојкот аустроугарске робе у Турској, због кога је Аустрија имала до сада око 300 милијуна штете, траје још увек свом силином Бечки и пештански листови сваким даном доносе извештаје из Цариграда, како ће бојкот данас а сутра престати, но одмах по томе доносе и таке извештаје, из којих се јасно види да првим извештајима заваравају сами себе. Тако имају вест из Цариграда, да ће бојкот против пароброда аустријског Лојда престати данашњим даном То, кажу, потврђују са свију страна и биће тако „сасвим сигурно“ А одмах доносе глас, такође из Цариграда, како су изношачи и газде чамаца изјавили, да ће обуставити бојкот против аустријских бродова тек тада, када и они добију нешто од оне новчане отштете, што ће је Аустроугарска платити за државна добра у Босни и Херцеговини. Ово речито говори, да и не мисле још на обустављање бојкота

Српска влада остаје.

„Мађарорсаг“ има извештај из Београда, да ће садања Велемировићева влада остати и надаље. Каже, сви преговори за образовање друге владе остали су безуспешни, те краљ није уважио оставку Велемировићеве владе. Шта више уверио је садању владу о своме поверењу и ова ће остати.

Измена изјаве великог везира.

У турском сабору поднео е предлог плевљански посланик, који је наклоњен Србима, да се у говору великог везира исправи назив „новопазарски санџак“, јер санџак више не постоји. Он и посланик Нешиб Драга јако су у својим говорима нападали Аустроугарску и доказали су, да Аустроугарска није никад окупирала цео новопазарски санџак него само Тасличе (Плевље) и Пријепоље Према томе се и повукла само из ова два места Чуде се, да је велики везир, као стари државник, могао учинити таку погрешку, да говори о читавом санџаку — Турски је сабор решио, да позове великог везира, да исправка у томе смислу уђе и у записник споразума Турске са Аустроугарском.

Једно питање на оне, којих се тиче.

Митровица, 20 јануара 1909.

Код нас је јавна тајна, да се у председништву кр судбеног стола митровачког догодио злочин проневерења у новској своти од осам хиљада круна И говори се јавно, да ту ствар настоје забашурити баш званични кругови у Загребу. Говори се, да је проневериоцу дат рок за покриће проневерене тражбине И каже се, да ће проневериоц поћи у „заслужено стање мира“ дочим да га неће стићи казнени прогон. Ако је ово све истина — а да ли је одговориће нам валда званични лист — онда питамо оне у Загребу, којих се ствар тиче и тицати мора, зашто се ствар званично крије? Зашто се забашурује? Зар нисмо пред законом сви једнаки? И зар је један судац неприкосновен и кад потегне за туђим? А зар није Симоновић бивши државни одветник у сличном случају морао казнено да одговара?

И зар су српски ћилимови и чутуре зазорније поштеном судству него злочин обичног дефрауданта? И зар...? Али нећемо даље да питамо за сад Сачекаћемо мало да видимо шта ће нам се одговорити са званичне стране, односно шта ће се урадити да се учини за доста закону, праведности и јавном моралу. Буду ли се они, којих се тиче, оглушили на наше упите, онда ћемо изнети, шта се још говори код нас о целој ствари; којим је поводом ствар откривена и како се при том они којих се тиче званично понели.

Дописи.

Митровица, 8. јануара 1909.

(Коалиционаши против српске школе. Одбрана наших школа. Поверење радикалној странци. Ровење наших попова Избор тутора. Похвално дело.)

„Ко ти је ископао око? — Брат. — Зато је тако дубоко.“ Могли би смо рећи, да је Шабарићу пошло за руком, да зада смртни ударац нашој српској школи. — А да не би браће самосталске, не би тај учитељ мржње и нетрпељивости ни ушао у градско веће Али наша браћа самосталци више воле, како веле, и црног Циганина, само не радикала

То им начело проповедају наши попови — Они су за кратко време поплавили утоцима црквену општину. Последњу црк скупштину прогласили су незаконитом јер су видели да радикалија осваја. — Нису ни дочекали да им се црк. скупштина захвали на разним дјејанијама, ни да их осветли правом светлошћу. Отишли су ко опареви. Наша црк скупштина имајући у виду опасност, која прети српској школи од пријатељства Шабарића и осталих, оградила се одлучно против свих таквих недостојних напада и изрекла градском већу на своме исправном држању у погледу наше школе захвалност и поверење

Затим је уз неописано клицање прихватила новосадску представку и једногласно изразила поверење радикалним посланицима на нашем народно-црквеном сабору. Бурно и одушевљено поздрављен је и наш посланик и пробани Србин и родољуб др. Миша Михајловић са жељом, да га опет сложно и снажно бирамо и изаберемо

Сваки закључак те скупштине огласили су наши попови као незаконит, јер је престало доба, кад је Радошевић са верним му капеланом могао да пашује. — „Вандрокаша“ Мишу како он рече — није збрисао. — А ако Бог да здравља, неће имати прилике да још једаред иде за шинтерским венцем, који наменуше Миши наши дични коалирци.

Овде морам споменути још један догађај. — О новој години треба да се бирају црквени тутори. По старом обичају бира се по један трговац, занатлија и ратар Занатлију и ратара су одмах нашли, али од трговаца не хте нико. А има их свакако који би могли и требали да су. — Рђав пример који дају тиме, утиче врло неповољно и на омладину. Не би се смео нико извлачити од општих дужности. — У последњем часу примио се уважени трговац г. Ђока Савић поново (јер је пре једном већ био тутор 2 године) За похвалу је да је г. Савић био једногласно биран и за председника црк општине па се из скромности није хтео да п ими те почасти а ево дужности, муке, рада и бриге примио се поново. — Где су нам такви људи, који ће вољно и тачно да раде те ситне али врло важне народне послове?

— ж. —

Позив на претплату.

1 јануара 1909. године отварамо нову претплату на прву четврт

„Застава“ излази два пут дневно а стаје као и до сад на три месеца **8 круна** за све оне, који желе да им се „Застава“ **дневно један пут** поштом шаље, а на месец дана **2 круне 70 потура** — За оне, који желе, да им се лист шаље **два пут дневно** поштом стаје **9 круна 75 потура на три месеца.**

За Нови Сад стаје „Застава,“ кад се два пут дневно шаље лист кући, **9 круна на три месеца.**

Ми ћемо и даље чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке и молимо све пријатеље листа да нас у овом послу помогну.

Обраћамо нарочиту пажњу на „Заставине бројеве од петка вечерњи и јутарњи број уједно. Овако проширени народни бројеви доносе расправе о задругарству, привреди, о народном здрављу, о правним поукама и т д Ти се бројеви одашиљају за најшире кругове, а претплата за њих стаје **4 круне годишње а на три месеца 1 круна.**

По решењу управе, лист се ником не сме давати на вересију.

Најлакше се претплаћује **поштанском упутницом.**

У Новом Саду, децембра 1908.

Уредништво и администрација „ЗАСТАВЕ“.

Вести из места и са стране.

Оптужница против „велеиздајника“.

У јутарњем броју смо јавили, како је јаворњански свештеник Матија Пауковић изјавио, да он није рекао оно, што му оптужница против „велеиздајника“ подмеће. Сад изјављује у оптужници споменути сведок Цревар, да су и његове речи, које је рекао истражном судији у оптужници злонамерно и лажно приказане. — Сви ухапшени Срби овластили су адвоката дра Хинковића, да подигне тужбу против званичних „Народних Новина“. И то ради тога, што су „Народне Новине“ донеле злонамерав и неистинит извештај о читању оптужнице пред оптуженим Србима. У томе извештају оклеветани су ухапшени Срби поновно једном „сумњом“, која их терети као велике издајнике.

† Тоша Петаковић,

умировљени учитељ.

Јављају нам из Мартоноша, да је Тоша Петаковић, умировљени учитељ 7. (20.) јануара о. г. у 58. години живота свога умро Покојник бе-

ше ваљан родољуб и одушевљен члан српске народне радикалне странке. На пољу учитељског рада био је од највреднијих и практичнијих учитеља. Вечан му спомен!

Српство у Иригу.

Пишу нам из Ирига: Кроз читаво по столећа као једину народну тековину имадосмо, „Српску Читаоницу“. Тек од новијег времена друштвени живот у нашем месту постаје бујнији. Притајена српска свест разиграва се, а овлађује воља за родољубиви народни рад. Данас поред овог старог стуба, имамо српску земљорадничку задругу Српкиња Иришкиња, српско певачко друштво „Змај“, Српски Соко, народну књижницу. Даклем привредне човекољубиве и просветне установе. Кочоперење Несрба, особито једне шачице новопечених Хрвата, учи нас, да се још гушће збијемо у редове и наставимо усредсређивање народних сила Један важан корак у овом послу био би, подизање храма за смештање небројених народних светиња подизање „Српског Дома“. Ова мисао постала је опћа жеља Срба Иријана, и да се оствари, зависи још од материјалних средстава. За сада располажемо са скромном главницом, коју нам дадоше прошлогодишње забаве.

Други дан Божића одржасмо у исту циљ вечерњу забаву Главни приређивач беше српска трговачка омладина. Суделовало је певачко друштво „Змај“. Свакако је радосна појава да су и млади трговци схватили национални значај племените идеје Ово нам даје наде, да ће они и онда, када ступе као своји људи у народ, остати верни чувари српских светиња Са саме забаве понели смо најлепше упечатке Нашој певачкој дружини баш приличи њено име „Змај“. Она се са својом умилном песмом узвила до змајевских висина. Неуморни коровођа М. Драгосављевић образовао је своје ученике у управе уметнике Друштво пева тачно по нотама, и тако хармонично, да сваког заноси. И млади трговци, који су засебно једну тачку испунили, имају дара за лепу српску песму. Осим угодне разоноде, приближили смо се у неколико и овом забавом истакнутој мети. Чист приход од К. 200 уложен је за корист „Српског Дома“. Пожелити је, да се будуће забаве одређују у исту сврху. Месна удружења су мање више добро ситуирани, а није доста, да „Српски Дом“ вечито само „у срцу“ носимо! **Дим. П—ч.**

Савета Пивничка

Из Сентомаша нам јављају, да је тамо после дугог и тешког боловања преминула млада и вредна учитељица, Савета Пивничка. Покојница је кћи угледног сентомашког грађана, а нашег пријатеља Јеврема Пивичког Била је спремна и вредна учитељица добра кћи сестра и одушевљена Српкиња, а са њене благе и тихе нарави свак је волео. Нека јој је лака црна земља, у коју је тако млађана морала да легне.

Поштанско и брзојавно звање

Новосадско поштанско и брзојавно звање бр. 1. је до сад непрестано било отворено, да би публика могла у свако време предати брзојаве Но пошто је у последње време било више пута из греда, то је поштански и брзојавни шеф новосадски из ао наредбу да се од 19. јануара п н поштанско звање у 9 сати у вече затвара За оне пак који желе да предаду брзојав бић у предсобљу уведено електрично звонце, које ће смети употребити само они који предају брзојаве

Срушило се позориште.

У Лисабону (главноме граду Португалске) градило се народно позориште Још није било ни дограђено, кад се одједанпут сруши добар део грађевине Сва срећа, што приликом те незгоде није било никога у близини, те несрећа није ни ког задесила. Радници који су градили позориште баш су у то време имали мали одмор.

Кажњени принц

Јављају из Копенхагна, да други син данског наследника престола Кнуд, није хтео да се купа, кад му је то заповедила васпитачица. Њено наваљивање, да се купа, толико га је расрдило, да јој је бацио сунђер у лице. Васпитачица је тада позвала у помоћ принчеву матер, која га је осудила, да добије батке, но сам да донесе прут. По заповести отишао је за прут, али вратио се ипак без прута и рекао: Не могу да нађем прут. н ево ова два камена, па се баците за мном!

Америчка статистика унесрећења

Нигде на свету не постане толико људи жртава рада као у Сједињеним Америчким Државама. По службеним подацима год 1906 погинуло је тамо у раду 24 000 радника, а іако је позлеђено у раду те године до два милијона радника. Н ј више страдају радници у мајданима, а затим у фабрикама, у којима се прерађује жељезо и бронз Нигде се толико не искоришћава снага људска као у Америци Истина тамо су радници добро плаћени, али су зато животне намирнице у Америци много скупље него код нас, а онда као што се види из горњих података силни радници изгубе и своју главу у раду.

Забрањен лист и календар.

Угарско министарство трговине издало је наредбу свима пештанским згањима, да је у Угарској забрањено растуривати лист Срба Американа што излази у Питсбургу, „Американски Србобран“. Иста је забрана издата и за календар „Вардар“ за 1909 годину, што је изашао у Београду.

Штрајк у Њујорку

Како јављају из Њујорка (у Америци), ступиће ових дана у штрајк петнаест хиљада шеширџијских радника. И то ради тога, што им власници фабрика не допуштају, да на својим фабрикатима, на шеширима, међу заштитни знак социјалистичког шеширџијског удружења.

Несрећа на мору.

Јављају из Брисела (у Белгији), да е код приморског града Леополдвила у држави Конго (у Африци) потонуо један белгијски морски брод. Утопило се том приликом много путника и морнара. Тек мали број њих се спасао. Штета је такођер врло велика

Изгорело позориште

Јављају из Сарајева, да је зграда мостарског позоришта, која је својина српске православне црквене опћине, изгорела. Ватра у позоришту је избила после једне дилетантске представе у два сата после поноћи. Штета је доста велика.

У пажњу Србима подбележницима.

У општини Српском Св Петру (торонталска жупанија) упражњено је место I. подбележника. Плата му је са приходима око 1600 круна. Место је лепо, а Срби су у већини стога је у интересу да се Србин јави, који ће бити и изабран Рок стечају је 25. јануара по нов

Брзојави „Застави“

Стигли 9 јануара.

Угарски сабор.

Будимпешта У данашњој седници поднесен је извештај о издавању суду посланика Харамбашића, Будисављевића, Винковића и Поповића. Прешло се затим на расправу о порези.

Беч. Краљ је у 11 сати примио Апоњија у аудијенцију, која је трајала један сат Апоњи је дошао у место Кошута и поднео извештај о политичком стању

Великосрпска пропаганда.“

Загреб. У ствари процеса због великосрпске пропаганде и велеиздаје. Отишла је молба владару да уништи цео поступак. Међу онима што то моле је и министар Јаиповић, који је с тога већ отпутовао краљу у Беч.

Одговорни уредник: Константин Брадваровић

Трговина.

Нови Сад, 9. јануара 1909. године.

Пшеница прве каквоће стара 24 к 40 до 24 к 80 п
Пшеница нова 22 к 20 п до 24 к 40 п.
Пшеница средња 22 к 40 п до 23 к — п.
Пшеница лакша 22 к 30 п до 23 к 40 п.
Паполица нова 22 к 20 п до 22 к. 40 п
Печам нови 15 к 30 п до 15 к 40 п.
Зоб нова 14 к 45 п до 16 к — п
Кукуруз у зрну нов 12 к 40 п до 12 к 40 п
Кукуруз у клипу нов — к — п до — к — п.
Маст 132 к п до — к — п.
Сланина 132 к — п до — к — п.
Сланина паљена 132 к — п до — к п.

Свињи угојени тешки 88 до 90 п.
Свињи средњи . . . 84 до 86 п.
Свињи лаки . . . . 76 до 80 п.
Теоци 96—100 по кили.
Овци пар 24—30— кр.
Јагњци 12—20 пар.

Стање воде под Новим Садом.

8. јануара било је . . . . . 0·39
9. јануара било је . . . . . 0·95

✝

ПАРАСТОС.

Част ми је известити родбину и пријатеље, да ћу моме добром и незаборављеном мужу

Љубомиру К. Николајевићу
трговцу

давати полугодишњи парастос у недељу 25. јануара (7 фебруара) т. г. у 11 сати пре подне у овдашњој светој цркви

У Војки, дне 7 (20.) јануара 1909

Ожалошћена супруга
Љубица удова Љ. Николајевић
рођ **Стефановић**

31 1—1

Тражим
извеџбаног
КОНЦИПИЈЕНТА.
Ступити 1. марта о. г.
Др. Ђорђе Красојевић
Карловци.
36 1 3

За моју
МАНУФАКТУРНУ ШПЕЦЕРАЈСКУ
и кратке робе радњу
требам једног млађег
ПОМОЋНИКА
за 15. фебруар 1909. (по нов)
Исти треба да је вешт продавац у сеченој роби и да осим српски зна немачки и мађарски.
Орестије Павлов
књиговођа у Ст Шовама.
36 1—1

ИМА ЈОШ УВЕК
НАЈЈЕФТИНИЈЕ ПЕНЕ, РАЗНЕ РОБЕ У ТРГОВИНИ МУШКЕ И ЖЕНСКЕ МОДЕ
ДУШАНА С. МОНАШЕВИЋА
код „Златне кугле“ у ћурчијској улици број 23
најпризнатији фабриканти разних шешира и цилиндера као **Borsalino G. B., Hückel, Pichler, Böhm**, све врсте капа за господу госпође и децу, трико рубља (дуксера) вуненог правог и памучног, белог рубља за дарове мушког невестама за опрему женског, венаца и велова за невесте, накита за женске тоалете, рукавица, чарапа, мидера, џепница, кишобрана, ручних радова, кармен штраус и империал фулова, штраус боара, свилених и других жипона, шалова, гиртлова, путничких торби и кофера, парфимерие сапуна и т. д и т. д
775 1—
Правих руских и американских каљача.

Послуга солидна брза и тачна.

Основано 1870. године.
ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
Н. ДИМОВИЋА
у Новом Саду
код црвеног рака **Кошут Лајош ул. 33.**
препоручује своје велико стоваришће
Поморанџе најбоље црвене прогресо и мандарине
Лимунова сиракуса и осталог јужног воћа,
најфинијег Ајксер Тоскана, тафел и лепер-ЗЕЈТИНА, ШЕЋЕРА, КАФЕ, ПИРИНЦА, РУМА, ТЕЈА, СВЕЋА, минералних ВОДА, најбоље врсте САЛАМЕ, СИРА: форалберски ГРОЈЕР, милански СТРАКИНО, ГОРГОНЦОЛА и ПАРМЕЗАН Исто тако ШТОПЛОВА, ПЛАВОГ КАМЕНА, РАФИЈЕ за винограде, најбоље ДЕТЕЛИНО СЕМЕ без свилене косе, са бл мбом, СЕМЕЊА за енглеску ТРАВУ и РЕПУ, као и све у ову струку спадајуће артиклове на велико и мало.
Најбоља врста американског петролеума.
Цене умерене.
1643 5 10

Велико стоваришће француских цигар-папира

Готових

200 хектолитара буради

на продају.

Величина буради од 50—1000 литара Дрво прве класе. Дебљина 6, 7 и 8 фрт љи. Цена је умерена.

Јосип Предморски
бачвар у Броду н/С (Славонија)

1651 3 3

На знање!

Пошто сам растурив ање одно но продају школских књига моје накнаде овдашњем **учитељском удружењу „НАТОШЕВИЋ“** уступио; то умољавам поштоване поручиоце да се више на г. Милана Ивковића не обраћају, него директно на горе поменуто друштво или коме је још удесније на мене.

Уједно јављам и то: **да имадем све школске књиге мога издања на сложишту.**

24 2 2

Лука Јоцић
Нови Сад.

П. н.

Част нам је овим чланове „Сремско Карловачке задруге за међусобно помагање и штедњу учтиво позвати на

двадесет четврту редовну

главну скупштину,

која ће се 11 фебруара п. р. 1909. год
у 9 сати пре подне
у заводским просторијама одржати*).

На дневном реду су ови предмети:

1. Избор председника ad hoc; три члана шкрутаторског одбора и три члана за оверовљење скупштинског записника.
2 Извештај управитеља о радњи завода у години 1908.
3. Извештај надзорног одбора о прегледаном рачуну у години 1908
4. Подела добити 1908 год. и давање апсолуторијума.
5 О раздеоби XVI. кола.
6. Избор подуправитеља надзорног и управљајућег одбора за годину 1909

У **Ср. Карловци**, 11. Јануара 1909.

За сремско карловачку задругу за међусобно помагање и штедњу:

Јован Симесновић—Чокић с. р
управитељ.

*) Сваки заступник мора се најдаље 8 дана пред главну скупштину са уредовним пуномоћијем задружној писарници пријавити јер се после тога времена не може нико на овај начин заступати дати.

ВЕРЕНИ.

АНКА кћи Ђоке Сланкаменца
Нови Сад
и
СТЕВА син Марка Радака
Паланка.

17 2 3

ЈЕДАН ДОБАР

КАМЕНОРЕЗАЦ,

који уме и цртати,
може 1. марта п. р.
стално место добити.
Србин има првенство.

Понуде на 1695 3-5

M. GOLDBERGER, Steinmetzmeister
Pancsova.

Потребујем једног млађег

ПОМОЋНИКА

за моју трговину.

1685 3-3

Милан Јовановић,
трговина шпецераја и деликатеса
у Белој Цркви (Fehértemplom)

ПОЗИВ.

Српска Кредитна Задуга као задруга у Жабљу

одржаће 11 фебруара 1909. (по нов. кал.) у 9 сати пре подне у српској вероисповедној школи

РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

на коју се г. г. честичари учтиво позивају.

Дневни ред:

1. Оверовљење присутних чланова.
2. Извештај управе о раду задруге у прошлој 1908. години.
3. Поднашање иланција (завршног рачуна).
4. Извештај надзорног одбора
5 Предлог управе о подели чистог добитка.
6. Давање разрешнице (апсолуторије) управи и надзорном одбору.
7. Решење о исплати I. честичарског кола.
8 Избор управног одбора.
9. Избор надзорног одбора.
10. Избор одбора за оверовљење скупштинског записника.

Управа.

ДУГУЈЕ — **Рачун изравнања.** — ПОТРАЖУЈЕ

ИМАЊЕ	Круна	п	ДУГОВИ	Круна	п.
Готовина	1018	83	Честице:		
Менице	245056	—	I. кола	9984	—
Предујам на честице . .	144	—	II. кола	6816	—
Заводска земља	8507	—	Збрисане честице . . .	145	76
Намештај	350	–	Резервни фонд	1198	08
Прибор	615	74	Засебан резервни фонд . .	154	44
Дужници	1540	51	Делимак I. кола	2046	72
			Улог	32297	09
			Реесконт	182863	—
			Веровници	16230	55
			Преносне камате	1153	—
			Чиста добит	4343	44
	257232	08		257232	08

ДУГУЈЕ — **Рачун губитка и добитка.** — ПОТРАЖУЈЕ

РАСХОДИ	Круна	п.	ПРИХОДИ	Круна	п.
Камате:			Камате:		
на реесконтоване менице	13906	01	од меница	17272	45
на улоге	1634	81	од предујма	6	62
10% доходарине на улог .	163	49	Банкпровизија	10100	15
Плате	2240	—	Закаснина	32	24
Станарине	300	—			
Провизије	571	68			
Трошкови	772	17			
Отписи:					
од намештаја . . .	47	25			
од сумњивих потражив.	2898	04			
Чиста добит	4343	44			
	27411	46		27411	46

У ЖАБЉУ 31. депембра 1908.

Ђока Дракулић с. р.
благајник

Милош М Папић с. р.
председник

Лазар Петров с. р.
књиговођа.

Са инвентарима главним и споредним књигама сравнили и у реду нашли.

У ЖАБЉУ 17. јануара 1909.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА:

Светозар Илић с р.

Иван Милин с р.
председник.

Богољуб Чонкић с. р.

У мојој кући на пијаци имам један са свим засебан и врло удесан

СТАН

са засебном авлијом, који је нарочито по десан **за пекарницу.** У истом имаде готова пећ, дућан, три собе, кујне и коморе. — **Издаје се одма** и то од 1. маја о. г. п. р. — **Србин пекар има првенство**

Обратити се ваља сопственику.

Ђорђе Р Стефановић,
Сентомаш.

2 1 1

ВЕЛИКИ СТАН

састоји се из 7 соба, кухиње, купаонице са осталим потребним просторијама, изнајмљује се од 1. маја 1909.

Даље изнајмљује се **одмах један засебан стан** 2 собе и кухиња.

Поближе код кућевласника

Николе Ивковића
Дунавска улица бр. 10.

27 1—4

ИЗНАЈМЉУЈЕ СЕ

од 1 фебруара 1909. **један дућански локал и стан** у дунавској улици, ћошак од променаде **врло згодан за сваку трговину**

Упитати код кућевласника

Николе Ивковића
Дунавска улица број 1.

28 1 4

Изашао је из штампе

Нови Постиљон

за 1909. годину.

Писмоноше добијају 100 комада за 8 К.

Разашиљу се: „Српски Орао“ велики илустровани календар. Цена 1 К. **„Српски велико-кикиндски календар“**. Цена 20 потура. У 30 000 примерака штампани су ови народни илустровани календари: **Краљевић Марко Мали Планетар, Личанин, Бачванин, Србијанац Војвођанин, Босанац, Црногорац, Сремац, Далматинац, Родољуб, Банаћанин, Ружица, Чика Јова, Херцеговац, Мале Новине, Гуслар, Милош Обилић**; цена је свима календарима 40 потура. И **„Враголан“**, шаљиви календар; цена му је 50 потура.

Сви ови календари могу се добити у књижари **Јована Радака** у Вел. Кикинди.

Препродавци добијају велики попуст.

1638 5 6

Српска православна црквена општина у Врачевгају издаје свој

ВЕЛИКИ БИРТ

у Врачевгају на главној улици, са великим двориштем под закуп

Осим бирта има 3 собе, кујна шпајз, шупа, штала, подрум и једна велика соба, која такође припада закупнику, али општина задржава себи право да по потреби може у тој соби одржавати седнице и скупове.

Лицитација одржаће се 15. (28.) јануара у општинској кући. При лицитацији полаже се вадијум од 100 круна.

Ради ближег обавештаја нека се обрати на потписаног председника.

За црквену општину:
Милорад Ђукић,
председник.

1696 3—3

Оглас.

У већем месту у Бачкој

продаје се

из слободне руке под врло повољним условима

КУЋА

у којој се већ више од 40 година налази добро уређена

ГОСТИОНИЦА

снабдевена са свима потребним средствима.

Ближа адреса код администрације овога листа.

19 1—2

ПОЗИВ

на

III. Редовну Главну Скупштину

СРПСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА

У НОВОЈ ГРАДИШЦИ

која ће се одржати у недељу 7 фебруара 1909 по новом календару у 2 сата послије подне у штедионичким просторијама

ДНЕВНИ РЕД:

1. Избор двојице акцијонара за овјеровљење записника
2. Извјештај управног одбора о раду штедионице, и полагање рачуна за 1908.
3. Извјештај надзорног одбора.
4. Одобрење биланце и давање разрјешнице управном и надзорном одбору.
5. Предлог управног одбора о подјели чистог добитка,
6. Избор управног одбора у смислу чл. 35. друштвених правила
7. Избор надзорног одбора у смислу чл 47 друштвених правила
8. Евентуални предлози према чл. 31. друштвених правила.

Нова Градишка, 11 јануара 1909. године

УПРАВА.

Примедба: Акцијонари који желе учествовати на главној скупштини, мораају своје акције до дана или на сам дан скупштине депоновати на благајни штедионице

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА

ДИОНИЧАРСКО ДРУШТВО

У НОВОЈ ГРАДИШЦИ.

Дугује. Рачун изравнања на дан 31. децембра 1908. Потражује

ИМОВИНА:	круна	пот.	ДУГ:	круна	пот.
Готовина:			Главница:		
а) у благајни . . .	10668	24	500 ком. акција по к 200	100000	—
б) код пошт. штедионице	218	11	Улози:		
в) на жиро рачуну код Аустро угарске банке	4743	57	на уложне књижице .	434966	34
Менице:			на текуће рачуне . . .	19405	52
у портфељу . . .	584215	96	на књижице ред. нед штедње	15602	—
у реесконту	84402	—	Резервни фонд*)	17124	72
Оставе	83996	99	Пензиони фонд . . .	5957	74
Дужници	2347	49	Повјериоци	2792	47
Вриједносни папири . . .	6439	08	Остављачи остава . . .	83996	99
Намјештај и прибор . .	5811	26	Реесконт	84402	—
по одбитку отписа . .	811	26	Преносне камате	3716	14
			Чиста добит	14067	51
	782031	44		782031	44

*) Са овогодишњом дотацијом повисује се резервни фонд на К 22.751 73.

Дугује Рачун губитка и добитка на дан 31. децембра 1908. Потражује.

ГУБИТАК:	круна	пот	ДОБИТАК:	круна	пот.
Камате:			Пренос из године 1907. .	115	66
1.) на улоге, редовну недјељну штед. и текуће рачуне са 10% порезом	23317	85	Камате од мјеница . . .	54390	02
2.) на мјенице у реесконту	7649	16	Провизија	6255	64
Трошкови:			Затезна камата	249	47
порез	1974	37			
плата	6909	98			
станарина	840	—			
канцеларијски и пословни трошкови . . .	5440	66			
Отпис од намештаја и прибора	811	26			
Чиста добит	14067	51			
	61010	79		61010	79

УПРАВНИ ОДБОР:

Др А. Николајевић с. р.
председник

За књиговодство:
М. Пауковић с. р.
управник.

Живко Марковић с. р., **Василије Миуковић** с р, **Максим Огорелица Др. К Младеновић** с р, **Никола Вилић** с р., **Петар Поповић** с р. **Др. Богдан Стојановић** с. р.

Пр гледано, с главним и споредним књигама сравњено, и у реду нађено:

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Јоца Грубнић с р

Александар Беловитић с р.
председник.

Др Ђуро Димовић с. р.

15 1—1

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.